

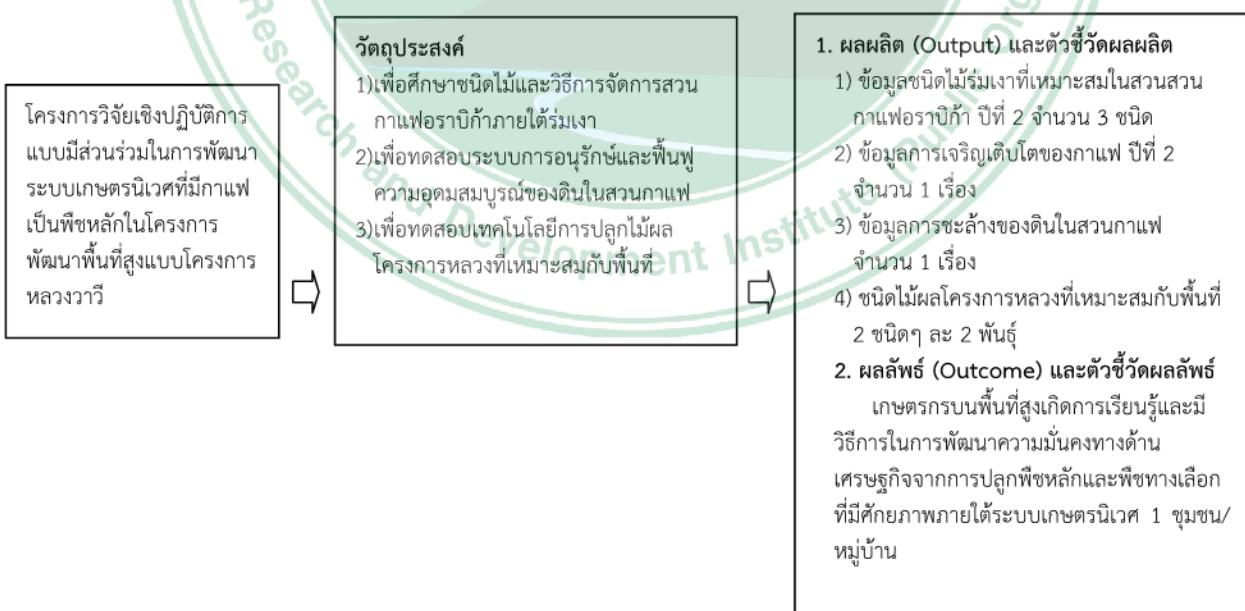
บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเชิงพื้นที่ หรือ Area-based Research Program เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่วิจัยนั้นๆ โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทุกด้าน และเลือกประเด็นปัญหาหลักที่กระทบต่อชุมชนและสามารถดำเนินการได้จริงภายในได้กรอบเวลาที่กำหนดแต่ละช่วง ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละประเด็นที่ต้องการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้การแก้ปัญหาจะสามารถทำได้หลายวิธี

การวิจัยการผลิตเกษตรรายได้ระบบเกษตรนิเวศ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระบบการผลิตพืชที่มนุษย์ได้ทำขึ้นในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินชีพ โดยมีองค์ประกอบต่างๆ ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และประเทศนี้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตพืชในระบบเกษตรนิเวศมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขอบเขตของที่ศึกษา โดยในการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นการปรับปรุงระบบการปลูกพืชแบบเดิมของเกษตรกรที่เน้นให้ได้มาซึ่งผลผลิตเป็นหลัก มาเป็นระบบการปลูกกาแฟอาบก้าที่เน้นการให้ผลผลิตภายนอก ให้ระบบอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีงานวิจัยวิจัยพบร่วมกับการปลูกกาแฟด้วยระบบปรับเปลี่ยนให้ผลผลิตกาแฟที่มีน้ำหนักและขนาดผลใหญ่กว่าผลกาแฟที่ปลูกภายนอก ให้ระบบก่อให้เกิดการลดลงและการสร้างความยั่งยืนในระยะยาวในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของต้นกาแฟ (Bote and Struik, 2011)

การศึกษานี้เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ของโครงการหลวงนำมาทดสอบและดำเนินงานร่วมกับเกษตรกรโดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัย ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรมีการเรียนรู้และปรับตัวให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและเรียนรู้วิธีการและนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชนต่อไป

กาแฟอาราบิก้า เป็นพืชสวนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจโลก ซึ่งมีประเทศมากกว่า 50 ประเทศ ปลูกกาแฟอาราบิก้า เป็นสินค้าส่งออก หรือประมาณ 70-75 เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตกาแฟโลก เนื่องจากเป็นกาแฟที่มีรสชาติดี (Flavour) และมีกลิ่น (Aroma) หอมหวานดี มีเจริญเติบโตได้ดีในสภาพพื้นที่บนที่สูง และมีอากาศหนาวเย็นทางภาคเหนือ

พันธุ์

สายพันธุ์คัตติมอร์ CIFC 7963 เป็นพันธุ์ลูกผสมระหว่าง HW.26/5 (Hibrido de Timor 832/1 Caturra) x SL.28 มีลักษณะต้นเตี้ย ข้อสั้น (Compact Tree size) ยอดสีเขียว ในมีขนาดปานกลาง เส้น莖ของใบ 9 – 11 คู่ ผลสุกสีแดงให้ผลผลิตน้ำหนักแห้งเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 500 – 900 กรัม/ต้น เมื่ออายุ 6 – 8 ปี ให้สารกาแฟเกรด A เฉลี่ย 70 – 75% / กิโลกรัม คุณภาพการชิม (Cup test) อยู่ในระดับปานกลาง

การปลูกและการดูแลรักษา

ระยะปลูก ระหว่างต้น-แตร 2x2 เมตร หรือ 400 ต้น/ไร่ ขนาดหลุมปลูก 50x50x50 ซม. รองก้นหลุมด้วยหินฟอสเฟตหลุมละ 100 - 200 กรัม และปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ ควรปลูกต้นกาแฟช่วงเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝน

การใส่ปุ๋ย ชนิดปุ๋ยที่ใช้ สูตร 46-0-0, 15-15-15, 13-13-21 รองก้นหลุมและปรับความเป็นกรด-ด่างของดินด้วย 0-3-0

อายุ 1 - 8 ปี ใส่ปุ๋ยเกรด 15-15-15 อัตรา 100 และ 150 กรัม/ต้น/ปี ใส่ช่วงเดือน พฤษภาคม และสิงหาคม

ใส่ปุ๋ยเกรด 46- 0-0 อัตรา 100, 150, 150, 200, 200, 200 และ 200 กรัม/ต้น/ปี (ต้นกาแฟอายุ 1-4 ปี) ใส่ช่วงเดือน พฤษภาคม และสิงหาคม

ปุ๋ยเกรด 13-13-21 อัตรา 100, 150, 150, 250 และ 300 กรัม/ต้น/ปี (ต้นกาแฟอายุ 3 ปีขึ้นไป) ใส่ช่วงเดือนสิงหาคม และตุลาคม

การให้น้ำ ควรให้น้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และในกรณีพื้นที่ปลูกไม่มีแหล่งน้ำให้ใช้เศษวัชพืชหรือฟางข้าวคลุ่มบริเวณต้นตั้งแต่หมดฤดูฝนโดยเฉพาะพื้นที่ปลูกกาแฟกลางแจ้ง

การตัดแต่งกิ่ง ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ปลูก ดังนี้

กาแฟที่ปลูกกลางแจ้ง ควรใช้วิธีการตัดแต่งแบบให้มีลำต้นเดียว เนื่องจากกาแฟที่ปลูกกลางแจ้งจะติดผลมาก หากตัดแต่งให้มีหลายลำต้น ต้นจะโกร法师เร็ว และมีโอกาสเกิดลักษณะอาการปลายกิ่งแห้งตาย (die back)

กาแฟที่ปลูกภายในร่มเงา ควรจะมีการตัดแต่งให้ต้นกาแฟมี 2 - 3 ลำต้น เนื่องจากกาแฟที่ปลูกภายในร่มเงาจะให้ผลผลิตน้อยกว่า แต่มีอายุการให้ผลผลิตสม่ำเสมอ และยาวนานกว่า

การจัดการร่มเงา พื้นที่บนที่สูงนอกจากจะมีสภาพอากาศหนาวเย็น และมีความเข้มของแสงแเดดมาก จึงจำเป็นต้องอาศัยร่มเงาจากไม้บังร่มชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. ไม้บังร่มชั่วคราว ควรเป็นไม้เต็ร์ว และเป็นพืชตระกูลถั่ว เช่น ทองหลางไร้หานาม แคลฟรั่ง ขี้เหล็กอเมริกัน ควรใช้ในระยะปูฐ 4x6 หรือ 6x6 เมตร และปูฐหลายชนิดสลับกัน

2. ไม้บังร่มถาวร ควรเป็นไม้พู่มใหญ่ ทรงพุ่มกว้างและให้ร่มเงาในระดับสูง เช่น ชิลเวอร์ โอลีค พฤกษ์ ถ่อน กาลหลวง ถั่วทูช้าง สะตอ เหลียง เป็นต้น ระยะปูฐ 8x10 เมตร และควรปูฐหลายชนิดสลับกันกับไม้บังร่มชั่วคราว

การเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

การเก็บเกี่ยว

จะเก็บเฉพาะผลสุกที่มีสีแดง และผลที่มีสีเหลือง - เหลืองเข้ม โดยเก็บทีละข้อ ไม่ควรที่จะเก็บแบบรูดกิ่งที่เดียว

การแปรรูป

เก็บผลกาแฟที่สุกแล้วจึงนำมาเข้าเครื่องลอกเปลือกนอกออก นำมาหมักในบ่อด้วยน้ำที่สะอาด ประมาณ 24 - 48 ชั่วโมง ขัดเมือกและล้างด้วยน้ำสะอาด แล้วนำมาตากแดดบนลานซีเมนต์หรือบนเครื่องไม้ไฟ ที่มีตาข่ายตาถ้วงอยู่ข้างบนประมาณ 7 - 10 วัน เมื่อเมล็ดแห้งจึงสีขาวแลอกออก โดยใช้เครื่องสีกะลา จึงจะได้สารกาแฟที่มีสีเขียวอมเทาหรือเขียวอมฟ้า

การตัดแต่งกิ่งกาแฟ rabikka

การปฏิบัติตามแลรักษาต้นกาแฟ rabikka นั้นมีความสำคัญเช่นเดียวกับการปลูกพืชชนิดอื่นๆ การให้ผลผลิตของกาแฟที่ดีนั้น นอกจากการเลือกพันธุ์ที่ปูฐที่เหมาะสม สายพันธุ์ที่ทนทานโรคสนิม มีวิธีการปลูกและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ดีแล้ว การตัดแต่งกิ่งยังเป็นวิธีการที่สำคัญต่อการรักษาสภาพต้นและการเพิ่มผลผลิตของกาแฟด้วย โดยเฉพาะกับต้นกาแฟที่มีอายุมากกว่า 10 ปี หรือบางครั้งพิจารณาจากการให้ผลผลิตของต้นที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงต้องมีการตัดแต่งกิ่งให้ลำต้นแข็งแรง มีการเจริญเติบโตทางกิ่งและใบที่เหมาะสม ที่สำคัญทำให้กาแฟมีอายุในการให้ผลผลิตยาวนานขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องปูฐต้นใหม่ ทั้งนี้ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการตัดแต่งกิ่งควรเป็นหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อให้ต้นกาแฟมีความพร้อมที่จะให้ผลผลิตในปีต่อไป ผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่เพิ่มขึ้น 10-15 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับต้นที่ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งกิ่งกาแฟโดยทั่วไปมี 2 แบบ คือ

1. การตัดแต่งกิ่งสำหรับต้นอายุน้อย จะทำเมื่อกาแฟอายุเข้าสู่ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตคือ ปีที่ 3 เป็นต้นไป หรือกาแฟมีความสูงประมาณ 180 เซนติเมตรและตัดกิ่งแขนงที่อยู่บนสุด ออก 1 กิ่งและกิ่งแขนงที่อยู่ต่ำกว่า 25-30 เซนติเมตรเหนือนี้จะตัดออก ส่วนกิ่งแขนงที่ 2, 3 และ 4 ที่อยู่ในทิศทางที่ไม่ข่านกับพื้นดิน ให้ตัดออกและมีการตัดหน่อที่ออกมาจากลำต้นหลักทึบอย่างสม่ำเสมอ

2. การตัดแต่งกิ่งสำหรับต้นอายุมาก ซึ่งการตัดนั้นจะทำในต้นกาแฟที่ให้ผลผลิตและอายุมาก ลำต้นสูง ต้นโถรม หรือให้ผลผลิตน้อย ดังนั้นควรมีการตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ต้นกาแฟมีลำต้นและกิ่งใหม่ที่สามารถให้ผลผลิตได้อีกครั้ง ซึ่งการตัดมีหลายวิธี เช่น

2.1 การตัดกิ่งด้านทิศตะวันออกทิ้งทั้งหมด เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแตกหน่อ และคัดเลือกหน่อที่แตกใหม่ 2-4 หน่อ ที่อยู่ระดับความสูงประมาณ 30-45 เซนติเมตรเหนือพื้นดิน และปล่อยให้หน่อใหม่เจริญเติบโต

แข็งแรงแล้วจึงตัดลำต้นเก่าออก และคัดเลือกหน่อที่แข็งแรงไว้ 1-2 หน่อ เพื่อเลี้ยงให้เจริญเป็นลำต้นหลักต่อไป

2.2 การตัดเพื่อสร้างลำต้นใหม่ โดยตัดลำต้นเดิมออกทั้งหมด โดยตัดให้สูงจากพื้นดิน 30-45 เซนติเมตร และตัดด้วยเลือยเป็นรอยแพลงเรียบเฉียง 45 องศา และเมื่อการแฟ תפะหน่อใหม่ให้เลือกเฉพาะหน่อที่แข็งแรง และอยู่ตรงกันข้ามกันไว้ 2 หน่อ หรือเลือกไว้หน่อที่แข็งแรงที่สุดไว้เพียง 1 หน่อ เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นหน่อหลักต่อไป การตัดควรตัดโดยแบ่งพื้นที่ตัดออกเป็นส่วนๆ เช่น ตัด 1 ส่วนจาก 4 ส่วน และตัดส่วนที่เหลือในปีต่อๆ ไปจนครบทั้ง 4 ส่วน ทั้งนี้จะทำให้เกษตรกรยังสามารถเก็บผลผลิตจำหน่ายได้ทุกปี และสวนกาแฟกลับมาให้ผลผลิตเต็มพื้นที่อีกรังในปีที่ 5

การตัดแต่งกิ่งโดยกระตุ้นให้เกิดหน่อใหม่ก่อนที่จะตัดลำต้นหลักออกเพื่อให้หน่อใหม่เจริญเติบโตและให้ผลผลิต

การตัดเพื่อควบคุมทรงพุ่ม โดยการตัดยอดที่ความสูงไม่เกิน 180 เซนติเมตร

การตัดเพื่อสร้างลำต้นใหม่และให้มีหน่อใหม่ 2 หน่อ

ลักษณะของต้นกาแฟหลังการตัดแต่งแบบสร้างลำต้นใหม่ 2 ปี

พีช (peach) เป็นไม้ผลยืนต้นเขตรหนาวชนิดผลัดใบ มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Prunus persica* (L.) Batsch พีชในสกุลนี้ที่เป็นไม้ผลเขตรหนาวที่สำคัญประกอบด้วย อัลมอนด์ [almond; *P. dulcis* (Mill.) D.A. Webb] พลัม (plum; *P. salicina* Lindl.) พลัมยูโรปหรือพรุน (prune; *P. domestica*) แอปริคอท (apricot; *P. armeniaca* L.) บัวย (Japanese apricot; *P. mume* Siebold & Zucc.) และ เชอร์ราวน (sweet cherry; *P. avium* (L.) L.) ไม้ผลในสกุลนี้อยู่ในวงศ์กุหลาบ (Rosaceae) ซึ่งมีไม้ผลเขตรหนาวที่สำคัญ

อีกหลายชนิด เช่น แอปเปิล (apple; *Malus domestica* Borkh.) สาลีเอเชีย [Asian pear; *Pyrus pyrifolia* (Burm.) Nak.] สาลียุโรป (European pear; *P. communis*) เป็นต้น

พืชจัดว่าเป็นราชินีของเมืองผลเดือนหนาว รองจากแอปเปิล เนื่องจากได้รับความนิยมในการบริโภคจึงมีการปลูกอย่างแพร่หลายในเขตตอบอุ่น (temperate zone) ทั้งในเชิงโลกหนึ่งและเชิงโลกใต้ ผู้ผลิตพืชที่สำคัญของโลกคือ จีน อิตาลี สหรัฐอเมริกา สเปน และ รัสเซีย พืชมีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน ก่อนถูกนำเผยแพร่พันธุ์พืชไปยังแถบเมดิเตอร์เรเนียล ฝรั่งเศส จนถึงเก้าอี้กุช ในยุคอาณานิคมสเปนได้นำพืชไปเผยแพร่พันธุ์ในทวีปอเมริกาโดยเริ่มจากเม็กซิโกจนถึงฟลอริด้า ในขณะที่โปรดักส์สำเร็จพันธุ์ในทวีปอเมริกาตามชายฝั่งตะวันออกของอเมริกาใต้ ปัจจุบันประเทศไทย

พืช ถือว่าเป็นจุดกำเนิดของมูลนิธิโครงการหลวง จากการเสด็จประพาสต้นบนดอยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงทราบว่า ชาวเขาสามารถขายห้อพื้นเมืองได้เงินพอๆ กับผู้คน และสามารถทำพืชพันธุ์ต่างประเทศที่มีผลใหญ่มาขายพันธุ์บันตันห้อพื้นเมืองได้ผลสำเร็จ ซึ่งน่าจะขายได้เงินมากขึ้น เนื่องจากเป็นผลไม้ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศในราคาสูง จึงได้พระราชทานทรัพยากรางสรรค์ฯ ให้ทำการวิจัย เพื่อหาพืชทดลองพันธุ์

เนื่องจากพืชเป็นไม้ผลเดือนหนาว จึงต้องการอุณหภูมิต่ำในช่วงฤดูหนาว (chilling requirement) และต้องมีระยะเวลาวันนາเพียงพอต่อการพันการพักตัว ความต้องการอุณหภูมิต่ำนี้ยังขึ้นอยู่กับพันธุ์พืชด้วย ดังนั้นการเลือกพื้นที่ปลูกและเลือกพันธุ์พืชจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก สำหรับพื้นที่สูงของประเทศไทยที่สามารถปลูกพืชได้ผลสำเร็จควรต้องมีอุณหภูมิในช่วงฤดูหนาวต่ำ โดยมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ไม่เกิน 12°C เป็นระยะเวลา 50-60 วัน และพันธุ์พืชที่เลือกปลูกต้องเป็นพันธุ์ชนิด low chill cultivar ที่ต้องการ chilling requirement ไม่เกิน 200 ชั่วโมง

การปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษา สำหรับประเทศไทย การปลูกพืช จะแนะนำให้ใช้ระยะปลูก 4×6 จนถึง 6×6 เมตร การจัดการทรงต้นแบบเปิดกลางทรงพุ่ม (Open center) เพื่อแผ่ทรงพุ่มออกให้กว้าง สามารถรับแสงแดดได้ดี ควรตัดแต่งไม้ให้กึ่งสูงมากเกินกว่าที่จะปฏิบัติงานได้สะดวกและดูแลรักษาได้ง่าย ถ้าสภาพแปลงเป็นพื้นที่ราดเอียงเกินร้อยละ 20 ควรมีการปรับพื้นที่ให้เป็นแบบขั้นบันได

เนื่องจากดินบนที่สูงมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีสภาพเป็นกรดจัด การเตรียมหลุมปลูกจึงไม่ควรน้ำอยกว่า $0.7 \times 0.7 \times 0.7$ เมตร ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอก 10-15 กิโลกรัม เศษพืชและปุ๋นขาวหรือปุ๋นโดยไม่เพื่อปรับให้ความเป็นกรดหรือด่าง (pH) ของดินอยู่ระหว่าง 6.5-6.8 ถ้าแปลงปลูกไม่มีแหล่งน้ำชลประทาน ช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมคือช่วง ต้นฤดูฝนเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน โดยปลูกต้นต่อ ก่อนแล้วทำการเปลี่ยนยอดพันธุ์

ภายหลัง สำหรับพื้นที่มีน้ำขลประทานสามารถปลูกได้ด้วยต้นพันธุ์เมื่อต้นพืชมีขนาดพร้อมปลูก และควรใช้ วัสดุคุณดิน เช่น ใบหญ้าแห้ง คลุมบนหลุ่มปลูก

การจัดทรงต้นและการตัดแต่งกิ่ง การจัดทรงต้น (Training) และการตัดแต่งกิ่ง (Pruning) มี ความสำคัญมากต่อการผลิตพืชเพื่อให้ได้ต้นพืชที่มีโครงสร้างของกิ่งแข็งแรง เจริญเติบโตเป็นอย่างดี ดูแลรักษา ได้ง่าย และในที่สุดจะให้ผลผลิตที่ดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทรงต้นที่ดีส่งผลให้การปฏิบัติงานในแปลงทำ ได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

การจัดทรงต้นพืชนิยมปฏิบัติคือ จัดทรงต้นแบบเปิดกลาง (Open center) โดยหางจากเปลี่ยนด้วย ยอดพันธุ์แล้ว ให้เลี้ยงต้นพืชเพื่อมีลำต้นตั้งตรงเพียง 1 ลำต้นเท่านั้น เมื่อถึงเดือนพฤษภาคม ต้นพืช จะโตมี กิ่งข้างหลายกิ่งพร้อมที่จะจัดทรงต้นได้ ให้ทำการตัดแต่งกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า 30 ซม. เหนือพื้นดินออก จากนั้นเลือก กิ่งที่เจริญมาจากลำต้น สำหรับสำหรับใช้เป็นกิ่งโครงสร้าง โดยเลือกกิ่งรายจากออกไปรอบทรงต้น เป็นกิ่งทำ หมุนวิ่งกับลำต้น จำนวน 3-5 กิ่ง และ coy ควบคุมกิ่งโครงสร้างให้มีการเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอ กัน ไม่ควร ปล่อยให้กิ่งข้างนี้เจริญเติบโตเป็นกิ่งยาวและพุ่งตั้งขึ้น ดังนั้นควรปลิดยอดของกิ่งข้างเมื่อกิ่งมีความยาว ประมาณ 40-50 ซม. และเมื่อกิ่งข้างมีการแตกกิ่งใหม่ ก็ให้ปฏิบัติเช่นกัน

โดยปกติแล้วต้นพืชที่ฟ่างปลูกและยังไม่ให้ผลผลิต ต้นจะมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ไม่เข้าสู่การ พักตัวในฤดูหนาว ยกเว้นในพื้นที่ที่มีอากาศเย็นจัด เช่น อ่างขาง ดังนั้นการจัดทรงต้นและการตัดแต่งกิ่งจึงต้อง ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างโครงสร้างต้นที่แข็งแรงและเหมาะสม แต่ในพื้นที่ที่ต้นพืชเข้าสู่การพักตัวในฤดู หนาว ให้จัดทรงต้นโดยควบคุมให้กิ่งโครงสร้างหันหมดแผ่ทางออก ให้ได้ทรงต้นเปิดและกิ่งไม่สูง กิ่งโครงสร้าง ต้องควบคุมไม่ให้สูงเกิน 2 เมตร โดยใช้วัสดุไม้กิ่งและตัดแต่งกิ่ง เมื่อต้นพืชเข้าสู่ฤดูหนาวเป็นครั้งที่สอง จึงมี การพักตัวเกิดขึ้น การจัดทรงต้นและการตัดแต่งยังเน้นการทำให้ได้ทรงต้นแบบเปิดกลาง มีกิ่งโครงสร้าง ประมาณ 3-5 กิ่งที่แผ่ออกรอบต้น ความสูงต้นไม่เกิน 2 เมตร

พืชเป็นพืชที่เจริญเติบโตและให้ผลผลิตเร็ว แต่ในขณะเดียวกันต้นมีการทรุดโทรมและไม่ให้ผลผลิตได้ ง่ายมากถ้าหากการตัดแต่งกิ่ง ดังนั้นการตัดแต่งกิ่งจึงเป็นหัวใจสำคัญของการที่จะทำให้ต้นพืชแข็งแรงสมบูรณ์ ให้ผลผลิตได้ดีและสม่ำเสมอ การตัดแต่งกิ่งจะต้องทำปีละ 2-3 ครั้ง ตามช่วงระยะเวลาเจริญเติบโตคือ การตัด แต่งในช่วงพักตัว 1 ครั้ง และการตัดแต่งกิ่งในฤดูเจริญเติบโต 1-2 ครั้ง

การให้ปุ๋ย แปรปูนปลูกพืช คุณมีการเก็บตัวอย่างดินในช่วงการพักตัวของต้นพืช เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุ อาหารและวัดค่า pH เป็นประจำทุกปี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการให้ปุ๋ยต่อไป เวลาที่เหมาะสมต่อการเก็บตัวอย่าง ดินคือก่อนที่ต้นพืชจะพันการพักตัว หรือประมาณ เดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน ตัวอย่างดินควรสุ่มเก็บที่ ระดับความลึก 2 ระดับคือ 5-10 ซม. และ 30-40 ซม. เนื่องจากเป็นระดับที่พบรากของต้นพืชเป็นจำนวนมาก

การให้ปุ๋ยแก่ต้นพืชต้องให้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อให้ดินมีธาตุอาหารเพียงพอต่อความต้องการ ของพืชและปรับสภาพความสมดุลของดินให้พืชสามารถใช้ธาตุอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการใส่ปุ๋น ขาวหรือปูนโดโลไมท์ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นกรดด่างของดินในแต่ละพื้นที่ โดยส่วนใหญ่พื้นที่แปรปูนปลูกพืชมี สภาพดินที่เป็นกรดจึงต้องมีการใส่ปุ๋นขาว หรือ ปูนโดโลไมท์ เพื่อลดความเป็นกรดของดิน การให้ปุ๋ยแก่ต้นพืช อย่างถูกต้องและเหมาะสมต้องคำนึงถึงช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตและขนาดของต้น การให้ปุ๋ยอย่าง เพียงพอและเหมาะสมจะช่วยให้ต้นพืชเจริญเติบโตแข็งแรงสมบูรณ์ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ รสชาติดี ติดผล สม่ำเสมอทุกปี การใส่ปุ๋ยพืชแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ปุ๋ยที่ให้ในระยะที่ต้นพืชยังไม่ให้ผลผลิต และ ปุ๋ยที่ให้ใน ระยะที่ต้นพืชให้ผลผลิตแล้ว

ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ให้แก่ต้นพืชต้องขึ้นอยู่กับปริมาณการติดผลของต้นพืชด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ปริมาณปุ๋ยที่แนะนำข้างต้น เป็นปริมาณที่ให้กับต้นพืชที่มีผลผลิต เฉลี่ย 15-20 กก. ต่อต้น ถ้าต้นพืชมีการติดผลจำนวนมาก ก็สามารถลดปริมาณปุ๋ยลงได้ หรือ ถ้าต้นพืชมีขนาดใหญ่และมีการติดผลจำนวนมาก ก็สามารถเพิ่มปริมาณของปุ๋ยได้เช่นกัน

การปลิดผลและการห่อผล โดยปกติพืชจะมีการออกดอกและติดผลมาก ถ้าปล่อยให้มีการติดผลจำนวนมากจะทำให้ผลมีขนาดเล็ก ไม่ได้คุณภาพ จึงต้องมีการปลิดผลทั้งจำนวนมาก ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือประมาณหลังจากติดผลประมาณ 15-30 วัน หรือหลังดอกบาน 2-3 สัปดาห์ ถ้าปลิดผลช้ากว่าที่กำหนด ผลที่เหลือบนต้นจะพัฒนาได้ช้าทำให้ผลคุณภาพต่ำ ปริมาณการไวน์ผลให้พิจารณาจากความสมบูรณ์ของต้น โดยให้มีในประมาณ 30-40 ใบเพื่อเลี้ยงผล 1 ผล หรือปลิดให้มีหนึ่งผลต่อความยาวกิ่งประมาณ 25-30 เซนติเมตร หลังจากปลิดผลแล้วทำการห่อผลด้วยถุงห่อผลเพื่อป้องกัน แมลงวันผลไม้เข้าทำลาย

การเก็บเกี่ยว อายุการเก็บเกี่ยวของพืชจะเก็บเกี่ยวได้ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของพืชจะใช้วิธีการสังเกตการเปลี่ยนสีของผลเป็นหลัก โดยจะเก็บเมื่อผลเปลี่ยนสีพื้นจากสีเขียวเป็นสีเหลือง และมีสีแดงเกิดขึ้นทับประมาณร้อยละ 40-50 ของผล แต่ถ้าเป็นพันธุ์เพื่อการแปรรูป เช่น พันธุ์ ‘Jade’ ซึ่งไม่มีสีทับเกิดขึ้น จะเริ่มเก็บเกี่ยวเมื่อสีพื้นเปลี่ยนเป็นสีเหลืองกว่าร้อยละ 70 เนื่องจากผลพืชสามารถสูญเสียได้อย่างรวดเร็วหากการเก็บเกี่ยว ดังนั้นเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วไม่ควรแกะกระดาษห่อผลออก แต่ให้รีบนำผลผลิตเข้าโรงคัดบรรจุอย่างรวดเร็ว

